

Қазақстан Республикасының оқу-ағарту министрлігі
Павлодар облысының білім беру басқармасы
«Ertis» жоғары инновациялық аграрлық колледжі

«Бекітемін»

Колледж басшысы

А.С. Байжуманова

2025 ж

ЕРЕЖЕ

колледжде оқу-әдістемелік материалдар мен авторлық бағдарламаларды
әзірлеу, сараптау және енгізу тәртібі туралы

Кеменгер, 2025 ж.

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы Ереже колледжде оқу-әдістемелік материалдар мен авторлық бағдарламаларды әзірлеу, сараптау, бекіту және енгізу тәртібін айқындайды. Ереже педагогтерді аттестаттауды өткізудің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 қағидалары мен шарттарына, сондай-ақ Павлодар облысы білім беру басқармасының 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 2-02/806 «Техникалық және кәсіптік білім берудің облыстық оқу-әдістемелік кеңесін құру туралы» бұйрығына сәйкес әзірленді.

2. Мақсаттары мен міндеттері

2.1 Мақсат:

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының талаптарына сәйкес келетін оқу-әдістемелік материалдар мен авторлық бағдарламаларды дамыту және енгізу, сондай-ақ колледж педагогтерінің шығармашылық және ғылыми әлеуетін іске асыру арқылы білім беру процесінің сапасын қамтамасыз ету.

2.2 Тапсырмалар:

- Оқу үдерісін әдістемелік және инновациялық сүйемелдеу үшін жағдай жасау.
- Түпнұсқа авторлық бағдарламаларды, әдістемелік материалдарды әзірлеуді ынталандыру.
- Әзірленетін материалдардың МЖМБС, оқу жоспарлары мен бағдарламаларының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету.
- Материалдардың құрылымына, мазмұнына, ресімделуіне және сараптамасына бірыңғай талаптар белгілеу.
- Өз бағдарламалары мен әдістемелерін әзірлеу және енгізу арқылы оқытушылардың кәсіби құзыреттілігін арттыру.
- Озық педагогикалық тәжірибені жинақтау және тарату үшін колледждің оқу-әдістемелік ресурстарының базасын қалыптастыру.
- Цифрландыруға және оқытуда заманауи технологияларды пайдалануға бағытталған бастамаларды қолдау.

3. Әзірлеу тәртібі

3.1. Дамудың бастамашысы мұғалім, өндірістік оқыту шебері, колледж әкімшілігінің мүшесі бола алады.

3.2. Әзірлеу ҚР МЖМБС және оқу жоспарының талаптарына сәйкес жүргізіледі.

3.3. Автор мұқаба бетін, мазмұнын, түсіндірме жазбасын, негізгі бөлігін, әдебиеттер тізімін және қосымшаларын жасайды.

3.4 әдістемелік кеңесте қарау үшін ұсынылатын әдістемелік материалдар сүйемелденуі тиіс:

- автордан қол қойылған өтініммен (1.1-Қосымша);
- электронды тасымалдағыштағы педагогтың жұмысы;
- жұмыстың тұсаукесері;
- өтініш берушінің қарыз алған материалды авторға және қарыз алу көзіне сілтеме жасамай пайдалануына анықтама (плагиатқа қарсы-бірегейлік деңгейі кемінде 70% - құрауы тиіс);
- 2 рецензиялар (1.2 Қосымша);

- сыртқы-өңірлік ЖОО-бейіні бойынша доктор ғылыми дәрежесі бар педагогтан (п. ф. к., п. ф. д.) немесе PhD, магистр академиялық дәрежесі бар;

- ішкі-өңірлік колледж-педагог-сарапшы, педагог-шебер, педагог-зерттеуші.

Әдістемелік материалдарды ұсыну көрсеткіштері

1. Оқу-әдістемелік материалдың өзектілігі мен маңыздылығы:

- еңбек нарығының қазіргі сын-тегеуріндері мен қажеттіліктеріне, білім беру жүйесінің ағымдағы міндеттеріне сәйкестігі;

- цифрландыру, жасанды интеллект сияқты білім берудегі заманауи үрдістерді және білім беру саласына қатысты басқа да өзгерістерді есепке алу.

2. Жұмыстың жаңашылдық дәрежесі. Білім беру жүйесінде аналогтардың болуы немесе болмауы:

- жаңа идеялар, технологиялар, әдістер, тәсілдер;

- түпнұсқа авторлық тұжырымдама: дамыған тәсілдің тәуелсіздігі, авторлық талдаудың тереңдігі және өзіндік теориялық немесе практикалық шешімдердің болуы, идеялардың өзіндік ерекшелігі, мәліметтер мен тұжырымдарды түсіндіру;

- оқу-әдістемелік материалда қарастырылған мәселенің жеткіліксіз зерттелген аспектілерін атап өту.

3. Жұмыстың ғылымы-оның жаңа білім беру парадигмасының философиясына, әдіснамасына, психологиясына және педагогика ғылымы мен практикасының соңғы жетістіктеріне сәйкестігі:

- тұжырымдамалық негіздеме (мақсаты, міндеттері, күтілетін нәтижелері);

- бағдарламалық мақсатқа жетудің әдістерін, нысандарын, тәсілдері мен құралдарын сипаттау;

- беделді дереккөздерге (монографиялар, мақалалар, оқу құралдары, нормативтік құжаттар) сілтемелермен расталған сенімді ғылыми ақпарат пайдаланылады;

- пайдаланылған дереккөздердің жеткілікті саны, ескірген немесе сенімсіз дереккөздердің болмауы, дәйексөз ережелерін сақтау;

- мазмұнның ғылымның заманауи идеяларына сәйкестігі, ескірген немесе дәлелденбеген теориялардың болмауы;

- талдау және фактілермен расталған қорытындылардың қисындылығы мен дәлелділігі;

- Педагогика және оқыту әдістемесі қағидаттарын сақтау;

- қолданылатын оқыту әдістері білім алушылардың мақсаттарына, мазмұнына және дайындық деңгейіне сәйкес келеді;

- білімді терең игеруді қамтамасыз ететін теория мен практиканың оңтайлы үйлесімі;

- білім алушылардың жас, психологиялық және когнитивтік ерекшеліктері ескеріледі;

- оқу-әдістемелік материалдың тиімділігін растайтын білімді бақылау және кері байланыс тетіктері қарастырылған.

4. Жұмыстың практикалық маңыздылығы:

- зерттеу нәтижелерін нақты өмірде немесе тәжірибеде (мысалы, өндірісте, білім беруде және т. б.) қалай қолдануға болатынын түсіндіру;

- алынған нәтижелер арқылы қандай нақты мәселелерді немесе міндеттерді шешуге болатындығын көрсету;

- практикалық қызметке енгізілуі мүмкін жаңа технологиялар, әзірлемелер немесе әдістемелер ұсынылуы мүмкін.

5. Материалдың жүйелілігі мен реттілігі:

- мазмұн логикалық ретпен ұсынылған;
- мазмұн жалпы ұғымдардан нақтыға, қарапайымнан күрделіге беріледі;
- тақырыптар бір-бірімен байланысты және бірін-бірі толықтырады;
- қарастырылып отырған тақырыпты толық қамту қамтамасыз етілді;
- тақырыптар арасындағы ауысулар бұрын игерілген материалды ескере отырып, біркелкі жүзеге асырылады;
- жаңа ақпарат бұрын зерттелген ережелер негізінде енгізіледі, бұл оны түсіну мен есте сақтауды жеңілдетеді.

6. Материалдың сапасы мен қол жетімділігі:

- тақырыптарды ашу тереңдігі;
- айқындық, логикалық және құрылымдық;
- дәл, ғылыми негізделген және дұрыс терминология;
- техникалық қателердің болмауы (дұрыс емес есептеулер, дұрыс емес диаграммалар, кестелер және т.б.).

4. Оқу-әдістемелік материалдардың түрлері

4.1 әзірлеуге және қарауға қабылданады:

- Оқу құралдары;
- әдістемелік құралдар;
- әдістемелік ұсынымдар.

4.2 әзірлеуге және қарауға жол берілмейді:

- жұмыс дәптерлері, жинақтар;
- нұсқаулық карталар;
- презентациялар;
- жинақтар (дәрістер, тест тапсырмалары, ойындар, дидактикалық материалдар, тапсырмалар, глоссарий және т. б.);
- бақылау-өлшеу материалдары;
- бейне сабақтар мен аудио материалдар;
- ақпараттық хабарламалар;
- сабақ жоспарлары;
- жұмыс бағдарламалары.

5. Сараптама және бекіту

5.1. Дайын материалдар колледждің әдістемелік кабинетіне тапсырылады.

5.2. Материалдар әдістемелік кеңесте ішкі сараптамадан өтеді.

5.3. Әдістемелік кеңестің оң қорытындысы болған кезде материалдарды әдістемелік кеңестің төрағасы бекітеді.

5.4. Авторға материалдарды қарау туралы хаттамадан үзінді көшірме беріледі.

6. Енгізу және пайдалану

6.1. Бекітілген материалдар білім беру процесіне енгізіледі.

6.2. Ағымдағы оқытуда да, мұғалімдерді аттестаттауға дайындық кезінде де қолдануға болады.

6.3 білім беру ұйымдарына (әдістемелік кеңесте жұмыс бекітілгеннен кейін) ұсынылатын педагогикалық тәжірибенің білім алушылардың білім сапасын,

білім алушылардың іскерліктері мен дағдыларын қалыптастыру деңгейін арттыруға ықпал етуін көрсете отырып енгізу актісі.

7. Авторлық құқық және мотивация

- 7.1. Автор өз атына және әзірлемелерді пайдалану құқығын сақтайды.
- 7.2. Әзірлемелер аттестаттау, конкурстарға қатысу кезінде ескерілуі мүмкін.

Өтінім

1. Автордың Т. А. Ә. (толық) _____

Бірлескен автордың(лардың) Т. А. Ә. (толық) _____

2. Лауазымы, жұмыс орны (толық) _____

Бірлескен автордың (лардың) лауазымы, жұмыс орны(толық) _____

3. Байланыс деректері (электрондық пошта, ұялы телефон нөмірі) _____

4. Оқу-әдістемелік материалдың/авторлық бағдарламаның атауы: _____

5. Беттер саны: _____

6. Құжаттар тізімі:

Құжаттар і	Белг
Оқу-әдістемелік материал / авторлық бағдарлама (қағаз нұсқасы)	
Сыртқы рецензия-аймақтық ЖОО	
Ішкі рецензия-аймақтық колледж	

Күні " _____ " _____ 20 ____ ж.

Қолы _____ Т. А. Ә.

РЕЦЕНЗИЯ ЖАЗУҒА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Рецензия (қарау, кері байланыс) - бұл сараптама, сыни талдау, Талдау, жаңа көркем немесе ғылыми туындыны, тәжірибелік-эксперименттік жұмысты, ғылыми жобаларды, оқу, ғылыми-әдістемелік әзірлемелерді, білім беру ұйымдарының материалдарын және т. б. бағалау.

Шолуда келесі тармақтар егжей тегжейлі және нақты көрсетілуі керек:

1. Жұмыстың өзектілігі (тұжырымдамалар, бағдарламалар, зерттеу тақырыптары немесе тәжірибелік-эксперименттік жұмыс және т.б.) оның жалпы ғылыми және жалпы мемлекеттік басымдықтармен байланысы. Оның қажеттілігі, уақтылығы, заманауи білім беру қажеттіліктеріне сәйкестігі.

2. Жұмыстың ғылыми-әдістемелік деңгейі:

а) модификация: жаңғырту, жоғалған, бірақ бұрыннан белгілі техниканы, әдістемелерді, технологияларды, әзірлемелерді, жүйелерді және т. б. қалпына келтіру;

б) комбинаторлық: жаңа сапаға әкелетін әртүрлі комбинациялардағы белгілі элементтерді біріктіру;

в) радикалды: түбегейлі жаңа, жаңашыл, бұрын белгісіз өнертабыс.

3. Жұмыстың жаңашылдық дәрежесі:

3.1. Білім беру жүйесінде аналогтардың болуы немесе болмауы.

3.2. Шақырылған түрлендірулердің масштабы.

4. Жұмыстың ғылымылығы оның философияға, әдіснамаға, жаңа білім беру парадигмасының психологиясына және педагогика ғылымы мен практикасының соңғы жетістіктеріне сәйкестігі.

Назар аудару:

а) оқушылардың жеке басын дамыту және тәрбиелеу, олардың білімін, іскерлігін, дағдыларын қалыптастыру ғана емес;

б) балалардың психофизиологиялық және әлеуметтік денсаулығын сақтау;

в) білім беру процесінің экономикалық, экологиялық, этнопедагогикалық, психологиялық бағытын қамтамасыз ету;

г) білім беру мазмұнының гуманистік мазмұнға сәйкестігін қамтамасыз ету, интеграциялық және инновациялық тәсілдер және т. б.;

д) ғылыми талаптарға сәйкестікті қамтамасыз ету (проблеманың, ғылыми гипотезаның, проблеманы гипотетикалық шешудің, ғылыми негізделген зерттеу жүргізудің болуы, зерттеу нәтижелерін зерттеуге дейін алынған деректермен салыстыру).

5. Ішкі бірлікті бағалау және жұмыстың әдіснамалық негізін сипаттау: логика, нәтижелердің әдіснамалық негіздермен байланысы олардың дәйектілігі.

6. Әрбір нәтиженің, ғылыми жағдайдың, жұмыстың қорытындылары мен қорытындыларының негізділігі мен сенімділік дәрежесі.

7. Жұмыстың практикалық маңыздылығы-ұсынылған жұмыс сізге нақты жағдайды жақсы жаққа өзгертуге мүмкіндік береді. Тәжірибеге енгізу үшін не ұсынылады.

8. Жұмыстың аралық және қорытынды нәтижелерін (мақалалар, баяндамалар, шығармашылық есептер, оқу-әдістемелік қамтамасыз етумен ашық

сабақтар, әдістемелік құралдар, ұсынымдар, диаграммалар, кестелер, талдау және т.б.) ұсыну (сынақтан өткізу) нысандары мен тәсілдері.

9. Ресімдеуге қойылатын талаптарға сәйкестігі. Жұмыстың мазмұны бойынша кемшіліктер мен ескертулер.

10. Жұмысты пайдалану бойынша қорытындылар мен ұсыныстар (сынақтан өткізу, жалпылау, тарату, жариялау, бекіту, аттестаттау, кемшіліктерді жою, пысықтау, бекіту және т.б.).

Рецензент:

Көрсетілген лауазым

ұйымның атаулары,

ғылыми дәрежесі, ғылыми атағы _____ **Т. А. Ә.**

қолы, күні

“Электрондық оқу құралдарына қойылатын талаптар

1. Электрондық нұсқаулықтар толық құжаттамамен бірге жүруі керек:

1.1. Техникалық нұсқаулық

Электрондық оқу құралын пайдаланушыға келесі қолдау болатын құжаттар керек:

- білім беру мекемесін компьютерлік техникамен (бірыңғай желі, жеке компьютерлер) жинақтаудың типтік нұсқаларын ескере отырып, инсталляция/жою және іске қосу бойынша нұсқаулықтар беру;
- ЭҚ-мен жұмыс істеудің негізгі дағдыларын тез игеру бойынша нұсқаулықты, бастаушы пайдаланушының жұмысындағы тән кателіктердің тізімін және оларды болдырмау тәсілдерінің сипаттамасын ұсыну;
- негізгі командалардың сипаттамасын, негізгі мәзірлер мен құралдар такталарының графикалық суреттерін, қысқаша аннотациясы бар анықтамалық жүйенің негізгі бөлімдерінің тізімін қамтитын ЭҚ пайдалану жөніндегі нұсқаулықты ұсыну;
- ЭҚ-ды ұйымдастырудың әртүрлі тәсілдерімен оқу процесінде тиімді пайдалану бойынша ұсыныстар беру;
- осы ЭҚ көмегімен орындалатын оқу тапсырмаларының мысалдар жинағын ұсыну.

1.2. Әдістемелік нұсқаулық

2. Электрондық құралдарды ресімдеуге қойылатын талаптарға сәйкестігі.

2.1. ЭҚ дидактикалық қасиеттерін бағалау:

- ұсынылған оқу материалының компамдылығы және нақты құрылымдалуы;
- материалды ұсынудың қол жетімді тілі;
- көрнекілік, мәтіннің иллюстрациялық материалмен орынды қанықтылығы (суреттер, кестелер, диаграммалар, диаграммалар және т. б.);
- өзін-өзі бақылау нысандарының әртүрлілігі (ашық және жабық типтегі тапсырмаларды, кроссвордтарды, кеңестерді және т. б. пайдалану) және оқу материалын түсіну және игеру үшін бақылаушы тапсырмалардың жеткіліктілігі;
- көмекші материалдарды қосу (гlossарий, әдебиеттер тізімі, тесттер, персонал, анықтамалықтар және т. б.);
- материалды ұсынудың проблемалық сипаты, практикалық мысалдарды қолдану, қиын сәттерді түсіндіру кезінде түсініктемелер, ассимиляциядағы ең қиын мәселелерді бөліп көрсету және қосымша түсініктемелер, пәнаралық байланыстардың болуы.

2.2. Электрондық құралдың әдістемелік құрамдас бөлігін бағалау:

- ЭҚ стилі мен дизайны оқу материалының пәндік бағытымен анықталады;
- білім алушылардың жас ерекшеліктерін (жас контингентін және білім алушыларды даярлау ерекшеліктерін) есепке алу;
- білім алушылардың жеке ерекшеліктерін есепке алу (оқытудың жеке траекториясын анықтау үшін кіру тестілеуінің болуы, зерттелетін материалдың тереңдігін, материалды ұсынудың әртүрлі нысандарын таңдау мүмкіндігі, оқыту қарқынын саралау, ЭҚ интерфейсін баптау және т. б.);

- оқуға деген ынта деңгейін арттыру (ЭҚ жаңа білім алуға қызығушылықты арттырады, оқу материалының әртүрлі түрлерімен және формаларымен жұмыс істеу қажеттілігін тудырады, интерактивтілік пен мультимедиялық қасиетке ие және т. б.);

- оқу іс-әрекетінің әртүрлі түрлеріне әдістемелік материалдар мен түсіндірмелердің болуы (пәндік материалды зерделеуге, тапсырмаларды орындауға, әдебиетпен жұмыс істеуге және т. б.);

- оқытушымен қашықтан өзара іс-қимылдың заманауи құралдарын пайдалану (эл. пошта, сайт және т.б.).

2.3. Оқу материалын орналастыруды бағалау:

- оқу материалын орналастырудың бірыңғай стилі (ЭҚ барлық дизайны аймақтарға бөлудің жалпы схемасы бойынша құрылған);

- экранда Ақпаратты таратудың оңтайлылығы мен ыңғайлылығы (Оқу материалы толығымен тік айналдырусыз кадрға орналастырылады немесе 2-3 экраннан аспайды);

- навигация түймелерінің ыңғайлы және бірдей орналасуы (бір жерде орналасқан);

- кестелердің, схемалардың, диаграммалардың, суреттердің оңтайлы орналасуы;

- иллюстрацияларға (суреттер, схемалар, диаграммалар және т.б.) және кестелерге түсініктемелерді орналастырудың ыңғайлылығы.

2.4. Қаріп пен түс дизайнын бағалау:

- ЭҚ барлық элементтері үшін стилистикалық дизайнның бірлігі мен үйлесімділігі (мәтін, сілтемелер, кестелер, диаграммалар және т. б.);

- қаріптің оқылуы (тақырыптар, негізгі мәтін, жолдар мен абзацтар арасындағы жеткілікті аралық, парақтардың шеттерінен және суреттің шеттерінен абзацтық шегіністердің болуы, кестелердегі, схемалардағы, суреттердегі мәтіннің оқылуы және т. б.);

- қолданылатын түстердің тұрақтылығы (ЭҚ дизайнында 2-3 түстер қолданылады, олар оларды реңктермен әртараптандырды);

- объектілердің (кестелердің, диаграммалардың, диаграммалардың) түс безендірілуінің ЭҚ жалпы түс безендірілуімен үйлесуі;

- фон мен мәтіннің (иллюстрациялардың) бір-біріне қатысты контрастылығы;

- Фон түсінің, мәтін түсінің бір-бірімен және ЭҚ жалпы дизайнымен үйлесуі.

2.5. Оқу материалдарының көрінуін бағалау:

- негізгі ақпаратты бөлу;

- тақырыптарды бөлектеу;

- формулаларды, суреттерді, схемаларды және т. б. таңдау;

- нөмірленген және таңбаланған тізімдерді пайдалану;

кестелер түрінде мәтіннің көрнекі көрінісі;

- гиперсілтемелер нақты белгіленген, олар қайда апаратыны туралы кеңестер бар.

2.6. Интерактивті және мультимедиялық объектілерді пайдалануды бағалау:

- интерфейстің интуитивті түсінігі (шамадан тыс жүктелмеген, оңай қабылданады) және пайдаланудың қарапайымдылығы;

- шарлау ыңғайлылығы (мәзір, беттер арасында өту түймелері);

- интерактивті диалогтың болуы (кеңестер, көмек, интерактивті тесттер, тапсырмалар, кроссвордтар және т. б.);
- Интернет-ресурстарға гиперсілтемелердің болуы;
- дыбыстық сүйемелдеудің орындылығы (музыка, сөйлеу);
- анимацияны, басқа сыртқы медиа объектілерін пайдалану сапасы мен орындылығы.

2.7. Техникалық сипаттамаларды бағалау:

- ЭҚ орнату/жою ыңғайлылығы;
- ДК ресурстарын пайдаланудың негізділігі;
- қосымша бағдарламалық жасақтаманың қажеттілігі (ЭҚ дербес жұмыс істейді немесе оның жұмысы үшін қосымша бағдарламалық жасақтама қажет (лицензияланған немесе тегін таратылатын));
- ДК ресурстарына байланысты пайдаланушы үшін жеке параметрлердің болуы және мүмкіндігі;
- графикалық кескіндердің сапасы (фотосуреттер, суреттер, диаграммалар, диаграммалар, иллюстрациялар және т. б.);
- бейнематериалдың (бейнероликтер, бейнефильмдер) және дыбыстық сүйемелдеудің сапасы.

**Қазақстан Республикасының оқу-ағарту министрлігі
Павлодар облысының білім беру басқармасы
«Ertis» жоғары инновациялық аграрлық колледжі**

Оқу-әдістемелік кабинетімен келісілді

Әдістемелік кеңестің шешімімен
қабылданды

№ _____

Жұмыс атауы және тақырыбы.

Әзірлеуші: аты-жөні және лауазымы

Кемеңгер, 2025 ж.

Қысқаша мазмұны: (нормативтік-құқықтық құжаттарға сілтеме, қандай мамандықтар үшін, кәсіби (базалық) модульдің атауы және т. б.)

Жұмыстың мәні (қажеттілігі)

Ескерту: жарты бетке сурет салыңыз

Мазмұны

Кіріспе

Теориялық бөлім

Практикалық бөлім

Қорытынды

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі